European Securities and Markets Authority

Data: 28 października 2022 r.
ESMA32-63-1320

STANOWISKO PUBLICZNE

Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2022

WPROWADZENIE DLA ZARZĄDÓW I RAD NADZORCZYCH EMITENTÓW

Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) niniejszym przedstawia swoje coroczne stanowisko publiczne, w którym określa europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych[1] za rok 2022, sporządzanych przez emitentów, których papiery wartościowe dopuszczono do obrotu na rynkach regulowanych EOG.

ESMA, wspólnie z krajowymi organami nadzoru, będzie zwracał szczególną uwagę na te obszary, monitorując i oceniając stosowanie wszystkich właściwych wymogów. Dodatkowo organy nadzoru będą nadal skupiały się na zagadnieniach, które są istotne dla poszczególnych raportów objętych analizą. Jeżeli podczas analizy zostaną wykryte istotne nieprawidłowości, organy nadzoru podejmą odpowiednie działania nadzorcze, a ESMA przedstawi później wnioski w swoim raporcie. Oprócz niniejszych europejskich priorytetów organy nadzoru mogą ustalić dodatkowe priorytety krajowe.

ESMA zwraca uwagę na kwestie odpowiedzialności zarządów i rad nadzorczych emitentów oraz znaczenie roli nadzorczej komitetów ds. audytu, które to kwestie mają zasadnicze znaczenie przy (i) zapewnianiu wewnętrznej spójności rocznych raportów finansowych, (ii) wdrażaniu i nadzorowaniu kontroli wewnętrznych, w tym kontroli mających na celu zapobieganie ryzykom w obszarze cyberbezpieczeństwa oraz ograniczanie tych ryzyk a także (iii) docelowo zapewnianiu wysokiej jakości rocznych raportów finansowych.

Tematy wskazane poniżej są uwzględnione we wspólnych priorytetach nadzorczych dotyczących sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF i oświadczeń na temat informacji niefinansowych oraz w innych uzgodnieniach dotyczących alternatywnych pomiarów wyników i jednolitego elektronicznego formatu raportowania (ESEF):

[1] W rozumieniu art. 4 dyrektywy 2004/109/WE (dyrektywy w sprawie przejrzystości).

	Priorytety dotyczące sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF	Priorytety dotyczące oświadczeń na temat informacji niefinansowych	Inne uwagi dotyczące alternatywnych pomiarów wyników i jednolitego elektronicznego formatu raportowania (ESEF)
	Sekcja 1	*Sekcja 2*	*Sekcja 3*
➢ Kwestie związane z klimatem	✓	✓	
➢ Inwazja Rosji na Ukrainę	✓	[2]	[3]
➢ Otoczenie makroekonomiczne	✓		
➢ Ujawnianie informacji związanych z taksonomią		✓	[3]
➢ Zakres sprawozdawczości i jakość danych		✓	
➢ Identyfikacja alternatywnych pomiarów wyników i uzgodnienia			✓
➢ Znakowanie zbiorowe w formacie ESEF			✓

ESMA podkreśla znaczenie tych tematów i szczegółowych zaleceń zawartych w niniejszym stanowisku publicznym przy wykonywaniu przez zarządy i rady nadzorcze emitentów ich odpowiednich obowiązków w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2022 oraz przy omawianiu ich z biegłymi rewidentami.

Uwzględnianie ryzyka związanego z klimatem w rocznym raporcie finansowym

Emitenci powinni zwrócić szczególną uwagę na kwestie związane z klimatem i ich skutki przy dokonywaniu zrównoważonej, kompleksowej analizy rozwoju i wyników działalności przedsiębiorstwa i jego sytuacji wraz z opisem głównych rodzajów ryzyka i niepewności, z jakimi mierzy się przedsiębiorstwo.[4] Emitenci powinni w szczególności rozważyć, czy stopień nacisku położonego na kwestie związane z klimatem w sprawozdaniu zarządu z działalności oraz informacjach niefinansowych jest spójny z zakresem ujawnień o tym, w jaki sposób ryzyko i możliwości wynikające z kwestii klimatycznych odzwierciedlono w osądach i szacunkach[5] przyjętych w sprawozdaniu finansowym.

Organy nadzoru mogą kwestionować na przykład ujawnione przez emitentów zobowiązania do osiągnięcia celów związanych z ryzykiem klimatycznym w celu identyfikacji i zapobiegania potencjalnym

[2] Skutki inwazji Rosji na Ukrainę są również uwzględnione w priorytetach dotyczących oświadczeń na temat informacji niefinansowych w ramach priorytetów dotyczących kwestii związanych z klimatem oraz zakresu sprawozdawczości i jakości danych.

[3] Sekcje 1 i 2 zawierają szczegółowe uwagi dotyczące alternatywnych pomiarów wyników.

[4] Art. 19 oraz 29 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE.

[5] Paragrafy 122–133 MSR 1 *Prezentacja sprawozdań finansowych*.

przypadkom pseudoekologicznego marketingu (ang. *greenwashing*) W szczególności, organy nadzoru mogą wymagać ujawnienia dodatkowych wyjaśnień[6] lub przedstawienia dowodów potwierdzających ujawnienia, aby zapewnić spójność i zgodność planowanych kroków, podejmowanych działań oraz przewidywanych kamieni milowych z (i) ujawnionymi celami i zobowiązaniami oraz z (ii) powiązanymi informacjami na temat skutków finansowych takich celów i zobowiązań ujawnionych w sprawozdaniu zarządu z działalności oraz sprawozdaniu finansowym.

Umowy ubezpieczenia

ESMA apeluje o przejrzystość we wdrażaniu MSSF 17 *Umowy ubezpieczenia* i przypomina o swoich oczekiwaniach i zaleceniach w sprawie ujawnień w rocznych sprawozdaniach finansowych za rok 2022, określonych w stanowisku ESMA opublikowanym w maju 2022 roku[7]. W tym kontekście, w odniesieniu do konglomeratów finansowych ESMA zwraca uwagę, że wymogi dotyczące konsolidacji przewidziane w MSSF 10 *Skonsolidowane sprawozdania finansowe* należy stosować konsekwentnie do transakcji wewnątrzgrupowych, aby zapewnić prawidłowe zastosowanie wymogów MSSF 17 w sprawozdaniach finansowych grupy. Dotyczy to na przykład przypadków, gdy podmioty nieprowadzące działalności ubezpieczeniowej należące do grupy (np. jednostki zależne banku) prowadzą dystrybucję ubezpieczeń i pobierają od jednostek zależnych prowadzących działalność ubezpieczeniową opłaty za dystrybucję (w takim przypadku marża kontraktowa na poziomie konglomeratu finansowego będzie często różniła się od analogicznej marży na poziomie jednostki zależnej prowadzącej działalność ubezpieczeniową).

[6] Paragraf 112 lit. c) MSR 1.

[7] ESMA, stanowisko publiczne, *Transparency on implementation of IFRS 17 Insurance Contracts,* 13 maja 2022 r.

SEKCJA 1: PRIORYTETY DOTYCZĄCE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH SPORZĄDZONYCH ZGODNIE Z MSSF

1.1. Priorytet 1: Kwestie związane z klimatem

Zgodność między sprawozdaniami finansowymi sporządzonymi zgodnie z MSSF oraz informacjami niefinansowymi

ESMA przypomina emitentom i biegłym rewidentom o konieczności uwzględnienia kwestii związanych z klimatem odpowiednio przy sporządzaniu i badaniu sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF w zakresie, w jakim skutki tych kwestii są istotne[8], nawet jeśli standardy rachunkowości MSSF nie odnoszą się jednoznacznie do tych kwestii[9]. ESMA zwraca uwagę, że zalecenia i wymogi dotyczące kwestii związanych z klimatem uwzględnione w europejskich wspólnych priorytetach nadzorczych na rok 2021[10] są nadal istotne (np. wymogi dotyczące znaczących osądów i niepewności szacunków, okresy użytkowania aktywów, oczekiwane straty kredytowe oraz systemy handlu uprawnieniami do emisji dwutlenku węgla i emisji gazów cieplarnianych), a zatem organy nadzoru będą nadal oceniały przestrzeganie tych zaleceń i wymogów przez emitentów w odniesieniu do rocznych sprawozdań finansowych za rok 2022.

Jak podkreślono we wstępie do niniejszego stanowiska publicznego, spójne podejście do kwestii związanych z klimatem w rocznym raporcie finansowym jest kluczowym elementem zapobiegania ryzyku pseudoekologicznego marketingu. ESMA podkreśla, że emitenci muszą zapewnić spójność między (i) osądami i szacunkami[11] przyjętymi w sprawozdaniu finansowym i związaną z tym niepewnością (w tym informacjami związanymi z wartością bilansową aktywów lub pasywów narażonych na ryzyko powstania istotnych korekt na skutek zmiany klimatu zgodnie z paragrafem 125 lit. b) MSR 1) oraz (ii) informacjami ujawnionymi w zakresie ryzyka związanego z klimatem i niepewności w sprawozdaniu zarządu z działalności i oświadczeniu na temat informacji niefinansowych.

Należy unikać nieprecyzyjnych ujawnień zawierających stwierdzenie, że kwestie związane z klimatem zostały uwzględnione (na przykład w testach na utratę wartości), lecz bez dodatkowego wyjaśnienia, w jaki sposób i w jakim zakresie ma to wpływ (lub nie ma to wpływu) na sprawozdanie finansowe. W przypadku gdy emitenci, zwłaszcza ci z sektorów o wysokim stopniu ekspozycji, stwierdzili, iż nie przewidują, aby kwestie związane z klimatem miały jakkolwiek istotny wpływ na ich działalność lub ujmowanie ich aktywów i pasywów, ESMA oczekuje, że ujawnią oni dokonane oceny i osądy oraz przyjęty horyzont czasowy, na podstawie których doszli do takiego wniosku. Ujawnienia powinny być dostosowane do konkretnych okoliczności danego emitenta.

Aby ułatwić inwestorom dostęp do informacji o istotnych kwestiach związanych z klimatem zawartych w sprawozdaniach finansowych, ESMA podtrzymuje swoje zalecenie z roku 2021 i zachęca emitentów do ujęcia wszystkich informacji wymaganych zgodnie z MSSF w zakresie kwestii związanych z klimatem zbiorczo w jednej nocie w informacjach dodatkowych albo do przedstawienia schematu wyjaśniającego, w którym miejscu poszczególne informacje dodatkowe odnoszą się do kwestii związanych z klimatem.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

ESMA przypomina emitentom, że stosując MSR 36 *Utrata wartości aktywów*[12], powinni oni, w stosownych przypadkach (i) ocenić, czy istnieją przesłanki świadczące o możliwości utraty wartości aktywów niefinansowych w związku z ryzykiem związanym z klimatem lub w związku z wykonaniem porozumienia

[8] RMSR, *I FRS Practice Statement 2: Making Materiality Judgements*, 14 września 2017 r.

[9] IASB, *The effects of climate-related matters on financial statements prepared applying IFRS Standards*, listopad 2020 r.

[10] ESMA, stanowisko publiczne, Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2021, 29 października 2021 r.

[11] Paragrafy 122–133 MSR 1.

[12] Paragrafy 9–14, 30–33, 134 MSR 36.

paryskiego, (ii) zastosować założenia odzwierciedlające ryzyko związane z klimatem oraz (iii) dostosować ujawnianą analizę wrażliwości w celu uwzględnienia ryzyka związanego z klimatem oraz zobowiązań w tym zakresie w zastosowanych założeniach. Istotne zmiany na rynku (jak np. spadek popytu na towary i usługi) lub w otoczeniu prawnym, w którym funkcjonuje dany składnik aktywów, lub zmiany w planach emitenta dotyczących tego składnika aktywów w związku z zobowiązaniami klimatycznymi są przykładami zewnętrznych lub wewnętrznych wskaźników utraty wartości powiązanych z ryzykiem związanym ze zmianą klimatu, które należy uwzględnić zgodnie z paragrafem 12 MSR 36.

ESMA zwraca uwagę, że na wartość odzyskiwalną ośrodków wypracowujących środki pieniężne mogą mieć wpływ: (i) zmniejszenia oczekiwanych przychodów w związku ze zmianami zachowań odbiorców (na przykład z korzyścią dla branż bardziej przyjaznych środowisku naturalnemu lub produktów ekologicznych) oraz/lub (ii) przewidywane koszty i wydatki kapitałowe związane z realizacją zobowiązań emitenta lub zobowiązań lokalnych na rzecz osiągnięcia zerowego poziomu emisji najpóźniej do roku 2050, w tym m.in. zastąpieniem energii pozyskiwanej z paliw kopalnych energią ze źródeł alternatywnych, w większym stopniu wspierających zrównoważony rozwój. Mimo to ESMA zwraca uwagę, że paragraf 44 MSR 36 nie dopuszcza uwzględniania oczekiwanych przepływów pieniężnych wynikających z ulepszenia składnika aktywów lub zwiększenia jego wydajności przy obliczaniu jego wartości użytkowej. W przypadku stwierdzenia skutków związanych z klimatem takich jak skutki pogodowe (np. susza, powódź) ESMA oczekuje od emitentów, że zapewnią ujęcie tych aspektów przy obliczaniu przewidywanych przepływów pieniężnych wykorzystanych w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej.

ESMA zwraca uwagę, że choć ryzyka związane z klimatem mogą mieć mniejszy wpływ na prognozy przepływów pieniężnych w krótkim okresie, to jednak mogą mieć istotne konsekwencje w okresie średnim i długim. ESMA przewiduje zatem, że w sektorach mocno zależnych od energii z paliw kopalnych stopy wzrostu długoterminowe lub krańcowe, zastosowane w prognozach przepływów pieniężnych i wykraczające poza okres objętych prognozami budżetowymi, będą stabilne, malejące lub nawet ujemne[13].

Tam, gdzie jest to istotne, ESMA oczekuje również, że emitenci, stosując paragraf 134 lit. d) MSR 36, przekażą kompleksowe informacje o tym, czy i w jaki sposób kwestie związane z klimatem są uwzględniane w ustalaniu przepływów pieniężnych, zastosowanej stopy dyskontowej (np. średniego ważonego kosztu kapitału) oraz stopy wzrostu lub wartości końcowej. Emitenci powinni ujawnić kluczowe założenia, na których zarząd oparł swoje prognozy przepływów pieniężnych, w tym, w stosownych przypadkach, informacje o tym, w jaki sposób uwzględniono wydatki związane z klimatem niezbędne do realizacji przyjętej przez emitenta strategii na rzecz dekarbonizacji (w tym w zakresie jednostek emisji dwutlenku węgla) oraz informacje o tym, w jaki sposób scenariusze klimatyczne uwzględniono w scenariuszach przepływów pieniężnych.

ESMA oczekuje również od emitentów przedstawienia jasnego opisu założeń związanych z klimatem przyjętych w ujawnionej analizie wrażliwości. Na przykład spółki motoryzacyjne powinny ujawnić, w jaki sposób w parametrach wejściowych uwzględniono stopniowe wycofywanie pojazdów z silnikiem spalinowym na rzecz pojazdów elektrycznych. W przypadku gdy jako kluczowe założenia przyjęto ceny towarów (np. ceny ropy, gazu i energii elektrycznej), ESMA oczekuje, że emitenci przedstawią te założenia w formie danych liczbowych (z wyjaśnieniem sposobu pozyskania tych danych), wszelkie związane z tym osądy oraz analizę wrażliwości[14].

Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe

ESMA pragnie zwrócić uwagę emitentów na wymogi MSR 37 *Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe*, ponieważ zobowiązania związane z klimatem, jak np. redukcje emisji dwutlenku węgla, mogą prowadzić do powstania zobowiązań prawnych lub zwyczajowo oczekiwanych obowiązków zgodnie z paragrafem 10 MSR 37[15].

---

[13] Paragraf 36 MSR 36.

[14] Paragrafy 30 i 134 lit. d), e) oraz f) MSR 36 oraz paragrafy 125–129 MSR 1 (gdy istnieje znaczące ryzyko spowodowania istotnych korekt wartości bilansowej aktywów i zobowiązań).

[15] Zob. decyzja KIMSF w sprawie *ujemnych liczb uprawnień do jednostek emisji dla pojazdów z tytułu niskich emisji – MSR 37*, 20 lipca 2022 r.

Umowy o zakup energii

ESMA odnotował, że niektórzy emitenci zawarli umowy określające cenę za dostawę zielonej energii przed jej zużyciem (np. wirtualne umowy o zakup energii), aby mogli osiągnąć swoje cele zmniejszenia śladu węglowego oraz/lub zabezpieczyć się przed wahaniami cen. ESMA apeluje o przejrzystość informacji o skutkach finansowych oraz podejściu rachunkowym stosowanym do takich umów, w tym m.in. informacji o tym, czy umowy te zawierają klauzule zobowiązujące emitenta do (i) dokonania konsolidacji podmiotów zgodnie z MSSF 10 lub zastosowania metody praw własności zgodnie z MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne* lub (ii) ujmowania wspomnianych umów zgodnie z MSSF 16 *Leasing* lub MSSF 9 *Instrumenty finansowe*.

1.2. Priorytet 2: Bezpośrednie skutki finansowe inwazji Rosji na Ukrainę

Stanowisko ESMA w sprawie wpływu inwazji rosyjskiej na półroczne raporty finansowe

W maju 2022 roku ESMA opublikował stanowisko[16] w sprawie wpływu inwazji Rosji na Ukrainę na półroczne raporty finansowe. ESMA jest zdania, że większość zawartych tam komunikatów[17] dotyczy również rocznych sprawozdań finansowych. W związku z tym analizując roczne raporty finansowe za rok 2022, organy nadzoru będą zwracały szczególną uwagę na te obszary przy monitorowaniu i ocenianiu stosowania odpowiednich wymogów sprawozdawczych. ESMA przypomina też emitentom o poniższych wymogach.

Prezentacja skutków inwazji rosyjskiej w sprawozdaniach finansowych

ESMA apeluje o ostrożność w kwestii odrębnego prezentowania skutków inwazji Rosji na Ukrainę w rachunku zysków i strat. Z uwagi na wszechobecność tych skutków odrębna prezentacja może nie oddawać wiernie całościowych wyników finansowych emitenta i może wprowadzać użytkowników sprawozdań finansowych w błąd. W konsekwencji ESMA apeluje do emitentów, aby zamiast prezentować te skutki osobno w rachunku zysków i strat ujawnili w notach dodatkowych informacje jakościowe i ilościowe na temat tych skutków, osądów i założeń przyjętych w celu ujmowania, wyceny i prezentacji aktywów i zobowiązań, a także w zakresie skutków wpływających na zysk lub stratę. ESMA podkreśla, że skutki te należy przedstawić w sposób jasny i obiektywny. Włączając alternatywne pomiary wyników w sprawozdaniach zarządu z działalności, ujawnieniach doraźnych zgodnie z rozporządzeniem w sprawie nadużyć na rynku[18] lub prospektach zgodnie z rozporządzeniem w sprawie prospektu[19], emitenci powinni uwzględnić wytyczne zawarte w pytaniu i odpowiedzi nr 18 w dokumencie ESMA pt. Pytania i odpowiedzi dotyczące alternatywnych pomiarów wyników[20].

Utrata kontroli, współkontrola lub zdolność wywierania znaczącego wpływu

ESMA zwraca uwagę, że ocena tego, czy nastąpiła utrata kontroli, współkontroli lub znaczącego wpływu, wymaga dokładnego rozważenia wszystkich faktów, okoliczności i – ewentualnie – zastosowania osądu. ESMA wzywa do zwrócenia szczególnej uwagi na postanowienia umów o zbyciu udziałów posiadanych w innych podmiotach oraz (i) obejmujących opcje odkupu udziałów lub płatności odroczonych lub (ii) umożliwiających ciągłe zaangażowanie w zarządzanie na szczeblu lokalnym oraz/lub w prowadzenie danej działalności. Emitenci powinni dokładnie rozważyć, czy w związku z istnieniem tego rodzaju umów i postanowień spełniają oni wymogi określone w MSSF 10, MSSF 11 lub MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach* dotyczące utraty kontroli, współkontroli lub znaczącego wpływu. Zdaniem ESMA w przypadku takich postanowień emitenci powinni przestawić

[16] ESMA, stanowisko publiczne „Skutki inwazji Rosji na Ukrainę na półroczne raporty finansowe" [*Implications of Russia's invasion of Ukraine on half-yearly financial reports*], 13 maja 2022 r.

[17] W tym zaleceniach ESMA dotyczących śródrocznych sprawozdań zarządu z działalności.

[18] Rozporządzenie (UE) nr 596/2014.

[19] Rozporządzenie (UE) 2017/1129.

[20] ESMA, *Pytania i odpowiedzi – Wytyczne ESMA dotyczące alternatywnych pomiarów wyników*, 1 kwietnia 2022 r.; pytanie nr 18, dotyczące skutków pandemii COVID-19, powinno być stosowane odpowiednio w odniesieniu do skutków inwazji Rosji na Ukrainę.

szczegółowe ujawnienia o umowach sprzedaży (np. czy nabywcą jest kierownictwo na szczeblu lokalnym, główne cechy opcji zakupu, główne cechy postanowień umownych, które mogą świadczyć o ciągłym zaangażowaniu emitenta w działalność operacyjną lub finansową podmiotów będących przedmiotem sprzedaży). Ponadto ESMA przypomina emitentom, że może wystąpić konieczność ujęcia opcji (np. opcji odkupu udziałów) według wartości godziwej, z uwzględnieniem zmian wartości godziwej w zysku lub stracie zgodnie z MSSF 9.

Działalność zaniechana, aktywa trwałe i grupy zbycia przeznaczone do sprzedaży

ESMA przyjmuje do wiadomości, że niektórzy emitenci przedstawili plany zakończenia działalności na terytorium Rosji i Białorusi. W tym kontekście ESMA przypomina emitentom, że działalność zaniechana stanowi element jednostki, który stał się przedmiotem transakcji zbycia albo został sklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży, oraz (a) stanowi odrębny główny rodzaj działalności lub obszar geograficzny działalności albo (b) jest częścią skoordynowanego planu zbycia odrębnego rodzaju działalności lub obszaru geograficznego działalności. ESMA apeluje o ostrożność przy klasyfikacji aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży lub działalności zaniechanej zgodnie z MSSF 5 *Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i działalność zaniechana* oraz o zapewnienie przejrzystości informacji o osądach dokonanych przy tej klasyfikacji i wycenie aktywów i zobowiązań zgodnie z tym standardem.

Emitenci powinni również zapewnić spójność informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych, sprawozdaniach zarządu z działalności oraz/lub ujawnieniach doraźnych.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

W uzupełnieniu przekazu zawartego w stanowisku ESMA w sprawie wpływu inwazji rosyjskiej na półroczne raporty finansowe ESMA oczekuje, że na skutek ograniczeń w dostawie gazu oraz możliwej reglamentacji energii w określonych sektorach gospodarki w związku z konfliktem ukraińsko-rosyjskim emitenci powinni uwzględnić wpływ różnych scenariuszy w zakresie cen energii i możliwych ograniczeń w swojej analizie wrażliwości w odniesieniu do testu na utratę wartości oraz ujawnić kluczowe założenia dokonane zgodnie z treścią paragrafu 134 lit. f) MSR 36.

1.3. Priorytet 3: Otoczenie makroekonomiczne

ESMA zauważa, że w związku z jednoczesnym występowaniem utrzymujących się skutków pandemii, inflacji, wzrostu stóp procentowych, pogorszenia klimatu biznesowego, ryzyka geopolitycznego oraz niepewnej przyszłości obecne otoczenie makroekonomiczne stawia emitentom i ich działalności istotne wyzwania. ESMA wzywa emitentów do (i) oceny i odzwierciedlenia wpływu otoczenia makroekonomicznego i niepewności[21] na ich sprawozdania finansowe (na przykład na zdolność emitenta do kontynuowania działalności lub wpływ kosztów energii na działalność) oraz (ii) dokonania jednoznacznych i szczegółowych ujawnień w celu umożliwienia inwestorom uzyskania stosownych, rzetelnych i terminowych informacji.

Utrata wartości aktywów niefinansowych

ESMA przewiduje, że wzrost stóp procentowych i niepewności wpłynie na stopy dyskontowe stosowane w testach na utratę wartości. Jeśli chodzi o inne aspekty, wzrosty stóp dyskontowych mogące doprowadzić do istotnych zmniejszeń wartości odzyskiwalnych są przesłankami wymagającymi rozważenia przy ocenie aktywów pod względem możliwej utraty wartości[22]. Ma to tym większe znaczenie, jeśli wartość odzyskiwalna w 2021 roku była szczególnie wrażliwa na umiarkowane wzrosty stóp dyskontowych. Ponadto ESMA oczekuje, że emitenci narażeni na dużą zmienność cen towarów (np. ropy, gazu, energii elektrycznej i określonych produktów rolnych) dokonają szczegółowych ujawnień, w jaki sposób kluczowe założenia przyjęte w testach na utratę wartości (prognozy przepływów pieniężnych, wartości końcowe i stopy wzrostu) uwzględnią tę zmienność i wzrosty, zarówno w odniesieniu do kosztów produkcji oraz zdolności spółki do przeniesienia wyższych kosztów na swoich klientów. W stosownych przypadkach emitenci powinni ujawnić, w jaki sposób uwzględniono działania podjęte przez rząd w celu

[21] Paragraf 125 MSR 1.

[22] Paragraf 12 lit. c) MSR 36.

ograniczenia skutku wzrostów cen.

Mając na uwadze obecne otoczenie makroekonomiczne, ESMA oczekuje, że emitenci (i) zapewnią terminową identyfikację potencjalnych przesłanek utraty wartości oraz podjęcie wobec nich odpowiednich działań[23], (ii) wyjaśnią wpływ rosnących stóp procentowych na testy utraty wartości (np. możliwe zmiany średniego ważonego kosztu kapitału) oraz (iii) rozważą korekty w zakresie możliwych i uzasadnionych zmian założeń przeprowadzanej przez nich analizy wrażliwości[24].

Świadczenia pracownicze

ESMA przypomina emitentom o konieczności zapewnienia, aby przyjęte założenia aktuarialne, w tym szacunkowy przyszły wzrost wynagrodzeń, odzwierciedlały obecną prognozę ekonomiczną i były wzajemne dopasowane[25]. ESMA ma świadomość, że niektóre programy świadczeń po okresie zatrudnienia są powiązane z inflacją i niektórzy emitenci mogli w przeszłości zwiększać świadczenia w celu ograniczenia skutków inflacji, przy czym nie istnieją przesłanki świadczące o tym, że praktyka ta ulegnie w przyszłości zmianie[26]. ESMA oczekuje od emitentów dokonania ujawnień wymaganych zgodnie z treścią paragrafów 140–141 (uzgodnienia), 144 (założenia aktuarialne) oraz 145 (analiza wrażliwości) MSR 19.

Przychody z umów z klientami

ESMA apeluje o ostrożność przy ujmowaniu składnika aktywów z kosztów poniesionych w celu wykonania umowy zgodnie z paragrafem 95 lit. c) MSSF 15 w kontekście wysokiej inflacji, ponieważ koszty dodatkowe wynikające np. z rosnących cen materiałów, kosztów energii czy wzrostu wynagrodzeń mogą nie zostać odzyskane. Ponadto być może emitenci, którzy nie są w stanie odzwierciedlić wzrostu kosztów w cenach sprzedaży usług i towarów, będą musieli (i) ocenić, czy umowy stały się umowami rodzącymi obciążenia zgodnie z MSR 37[27], oraz (ii) dokonać stosownych ujawnień zgodnie z treścią paragrafów 84 i 85 MSR 37.

ESMA ponadto przypomina emitentom, którzy są w stanie podnieść zakontraktowane ceny sprzedaży, o wymogach dotyczących: (i) wynagrodzenia zmiennego z uwzględnieniem wskaźnika inflacji zgodnie z paragrafami 84–86 lub (ii) zmian ceny transakcyjnej zgodnie z paragrafami 87–90 MSSF 15. ESMA oczekuje od emitentów zapewnienia ujawnień wymaganych w paragrafie 126 MSSF 15.

Instrumenty finansowe

W obecnym otoczeniu rosnących stóp procentowych i kosztów finansowania zewnętrznego ESMA podkreśla istotne znaczenie ujawnień, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę (zmian) ekspozycji emitentów na ryzyko stóp procentowych, ryzyko zmian cen towarów i powiązane z tym ryzyko płynności zgodnie z paragrafem 31 MSSF 7 *Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji.* Tam, gdzie jest to istotne, emitenci powinni przedstawić szczegółowe analizy wrażliwości dotyczące tych rodzajów ryzyka, wraz z opisem zastosowanych metodologii i założeń oraz zmian w stosunku do wcześniejszego okresu[28].

ESMA zwraca uwagę, że obecne otoczenie makroekonomiczne może stawiać duże wyzwania w zakresie modeli oczekiwanych strat kredytowych stosowanych przez instytucje finansowe z powodu braku doświadczenia w modelowaniu takich okoliczności. ESMA podkreśla zatem konieczność zapewnienia wystarczającej przejrzystości informacji o wpływie zmieniającego się otoczenia gospodarczego na kalkulację oczekiwanych strat kredytowych w celu umożliwienia użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie wpływu ryzyka kredytowego na kwotę, termin i niepewność przyszłych przepływów pieniężnych zgodnie z wymogami paragrafu 35B MSSF 7. Ponadto ESMA przypomina o przekazie

[23] Paragraf 9 MSR 36.

[24] Paragraf 134 lit. d) (i) i f) MSR 36.

[25] Paragrafy 75 i 87 lit. b) MSR 19.

[26] Paragraf 88 MSR 19.

[27] Zgodnie z ostatnimi zmianami wprowadzonymi w celu doprecyzowania, w jaki sposób należy określić koszt wykonania umowy; zmiany te obowiązują w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się w dniu lub po dniu 1 stycznia 2022 r.

[28] Paragraf 40 MSSF 7.

europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych na rok 2021 dotyczących konieczności zwiększenia przejrzystości w przypadku stosowania istotnych korekt (tzw. „komponentu eksperckiego kierownictwa") w wycenie oczekiwanych strat kredytowych.

ESMA odnotowuje, że różne grupy kredytobiorców mogą w różny sposób odczuwać skutki obecnych zmian makroekonomicznych. Przewiduje się, że rosnące ceny energii będą miały skutki specyficzne dla danego sektora. Zdolność do przenoszenia skutków inflacji na klientów różni się w zależności od sektora gospodarki. Ponadto poszczególne sektory są w różny sposób zależne od handlu światowego (klientów i dostawców z różnych regionów, narażonych na specyficzne ryzyko) oraz od ryzyka wynikającego z transformacji technologicznej i środowiskowej. W tym kontekście ESMA apeluje o wzmożone uwzględnienie czynników specyficznych dla danego sektora w wycenie oczekiwanych strat kredytowych banków oraz ujawnienie szczegółowych informacji o koncentracji ryzyka związanej z poszczególnymi sektorami[29].

ESMA zwraca też uwagę, że przeklasyfikowanie aktywów finansowych jest dopuszczone wyłącznie w przypadku, gdy emitent zmienia swój model biznesowy w zakresie zarządzania aktywami finansowymi, i jest stosowane prospektywnie od daty przeklasyfikowania (paragrafy 4.4.1 oraz 5.6.1 MSSF 9). ESMA oczekuje, że takie przeklasyfikowanie będzie występowało bardzo rzadko, nawet w obecnym kontekście makroekonomicznym. Zmiany te muszą być istotne dla działalności emitenta i możliwe do przedstawienia stronom zewnętrznym[30]. W przypadku przeklasyfikowania emitenci muszą przedstawić jasne i szczegółowe wyjaśnienie zmiany modelu biznesowego i ujawnić inne informacje wymagane zgodnie z MSSF 7[31].

[29] Paragrafy B5.5.1 oraz B5.5.4 MSSF 9.

[30] Paragrafy B4.4.1–B4.4.3 MSSF 9.

[31] Paragrafy 12B, 12C oraz 12D MSSF 7.

SEKCJA 2: PRIORYTETY[32] DOTYCZĄCE OŚWIADCZEŃ NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

2.1 Priorytet 1: Kwestie związane z klimatem

ESMA obserwuje, że prawodawcy, organy nadzoru i użytkownicy informacji niefinansowych obecnie bardzo mocno skupiają się na zmianie klimatu. Unia Europejska przyjęła Europejski Zielony Ład w celu przejścia na bardziej zrównoważony system gospodarczo-finansowy, w konsekwencji w nadchodzących latach wejdą w życie szczegółowe wymogi sprawozdawcze dotyczące kwestii zmiany klimatu, jako część Europejskich Standardów Sprawozdawczości w zakresie Zrównoważonego Rozwoju (ESRS), na mocy planowanych wymogów dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD). Z tego względu stosując wymogi dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych (NFRD), emitenci powinni pamiętać o tym, że ogólne oczekiwania użytkownikom sprawozdań i organów nadzoru są ukierunkowane na zwiększenie przejrzystości w kwestiach związanych w klimatem.

Strategia

Jednym ze szczególnie istotnych obszarów ujawnień związanych z klimatem są plany transformacji, które pomagają użytkownikom sprawozdań w zrozumieniu, czy i w jaki sposób dany emitent zamierza przekształcić swój model biznesowy, działalność i bazę aktywów zgodnie z najnowszymi zaleceniami naukowymi w kwestii klimatu. ESMA zauważa, że zwiększenie przejrzystości ujawnień jest potrzebne w sporządzanych przez emitentów planach transformacji, ponieważ niektórzy z nich przedstawiają ambitne cele bez podania, w jaki sposób lub na podstawie jakiego scenariusza zostały one wyznaczone oraz w jaki konkretny sposób emitent zamierza je osiągnąć. ESMA wzywa emitentów do ujawnienia konkretnych informacji obejmujących np. wykorzystany scenariusz odniesienia, środki, jakie emitent zastosuje w celu zrealizowania swojego planu transformacji (np. zmiany w łańcuchach dostaw lub bazie aktywów), ilość przeznaczonych na te cele zasobów oraz wyzwania, przed którymi może stanąć przy osiąganiu tych celów. W tym względzie ESMA przypomina emitentom o wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących raportowania informacji związanych z klimatem, sekcja 3.1[33].

W kontekście planów transformacji, ESMA dodatkowo apeluje do emitentów o rozwagę i precyzję w przekazywaniu informacji o zobowiązaniach na rzecz neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla. W takich ujawnieniach emitenci powinni unikać stwierdzeń ogólnikowych i zamiast takich przedstawić konkretne wyjaśnienie, w jaki sposób zamierzają przyczynić się do neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla. Chodzi tutaj przede wszystkim o dźwignie dla działań, których użyją (redukcję własnych emisji gazów cieplarnianych, zwiększanie pochłaniania CO_2, itp.). W tym względzie ESMA przypomina emitentom o konieczności wskazania roku referencyjnego, jaki przyjęli w celu określenia swoich redukcji, i zaleca, aby w swoich ujawnieniach dokonali wyraźnego rozróżnienia między redukcjami emisji gazów cieplarnianych w łańcuchu wartości a innym swoim wkładem, jaki wnoszą poza łańcuchem wartości, na przykład wykorzystaniem, tzw. kredytów węglowych , tak aby użytkownicy tych informacji mogli zrozumieć wkład płynący z poszczególnych wysiłków przedsiębiorstwa na rzecz neutralności pod względem emisji dwutlenku węgla.

Mierniki i wskaźniki docelowe

[32] Państwa członkowskie transponowały artykuły 19a oraz 29a dyrektywy dotyczącej rachunkowości z pewnymi różnicami. W rezultacie niektóre organy nadzoru 1) mogą nadzorować i żądać przekazania informacji niefinansowych tylko w przypadku, gdy zostały one określone w sprawozdaniu zarządu z działalności lub wraz z nim opublikowane, 2) mają prawo zweryfikować jedynie istnienie informacji niefinansowych, nie zaś ich treść, lub 3) nie posiadają żadnych uprawnień nadzorczych w zakresie informacji niefinansowych. Z tego powodu priorytety przedstawione w sekcji 2 mogą być odmiennie traktowane przez te organy nadzoru albo mogą nie mieć do nich zastosowania.

[33] Komisja Europejska, *Wytyczne dotyczące zgłaszania informacji związanych z klimatem*, 17 czerwca 2019 r.

Kluczowe wskaźniki wyników związane z klimatem są ważnym sposobem w jaki emitenci mogą zapewniać użytkownikom sprawozdań jasne rozumienie ich wyników za okresy przeszłe i wyznaczone na przyszłość. Szczególnie istotnym zagadnieniem jest ujawnianie przez emitentów informacji dotyczących ich emisji gazów cieplarnianych.

W kwestii docelowych wskaźników redukcji emisji gazów cieplarnianych (ujawnienie dotyczące przyszłości) należy wspomnieć, że wyniki przeprowadzonego przez ESMA przeglądu realizacji europejskich wspólnych priorytetów nadzorczych na rok 2020[34], których podsumowanie znajduje się w ostatnim sprawozdaniu z działalności ESMA[35], pokazują, że emitenci raczej nie podają wystarczających wyjaśnień dotyczących wątpliwości co do ich wskaźników docelowych związanych z klimatem. Wskaźniki docelowe są skutecznym sposobem przedstawienia celów klimatycznych i mogą wywołać u użytkowników sprawozdań przesadnie optymistyczne wrażenie, jeśli są podawane bez żadnego kontekstu. ESMA podkreśla zatem, że zapewnienie uczciwego i rzetelnego obrazu (przeglądu stosowania tej zasady) wymagałoby od emitentów wyważonego sposobu prezentacji informacji na temat docelowych wskaźników redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz wyjaśnienia, z jakim prawdopodobieństwem, w świetle dowodów naukowych, te wskaźniki docelowe zostaną osiągnięte, biorąc pod uwagę obecne i przyszłe wyzwania. Zgodnie z wymogami art. 19a ust. 1 oraz art. 29a ust. 1 dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych, emitenci powinni wyjaśnić dlaczego nie byli w stanie poczynić oczekiwanych postępów w osiąganiu docelowych wskaźników

Aby uzyskać wyważony sposób prezentacji i rzetelny obraz, istotne jest, aby emitenci, odnosząc się do jednego zagadnienia zrównoważonego rozwoju, nie pomijali istotnych informacji o innych zagadnieniach, o których mowa w dyrektywie w sprawie informacji niefinansowych. Tak może się zdarzyć, na przykład, gdy emitent pomija istotne informacje o przewidywanym negatywnym wpływie na inne zagadnienia zrównoważonego rozwoju wynikającym z działań, jakie podjął lub zamierza podjąć na rzecz redukcji swojej emisji gazów cieplarnianych. ESMA zachęca więc emitentów do ujawnienia istotnych konfliktów między celami środowiskowymi w zakresie, w jakim jest to niezbędne do umożliwienia właściwego zrozumienia wpływu ich działalności, zgodnie z wymogami określonymi w art. 19a ust. 1 lub art. 29a ust. 1 dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych.

W odniesieniu do mierników faktycznych emisji (ujawnienia dotyczące przeszłości) ESMA przypomina, że art. 19a ust. 1 lit. e) oraz art. 29a ust. 1 list. e) dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych wymagają przejrzystości co do stosowanych mierników. ESMA jest zdania, że istotne informacje o miernikach obejmują zasady metodologiczne, w tym założenia, oraz zakresy sprawozdawczości będące podstawą tych mierników. Dotyczy to zwłaszcza emisji gazów cieplarnianych w zakresie 3, ponieważ sposób, w jaki przedsiębiorstwo określa granice swoich emisji w zakresie 3, może mieć znaczący wpływ na łączną wielkość emisji. Ponadto dane dotyczące emisji w zakresie 3 mogą wiązać się z większą niepewnością, ponieważ dotyczą aktywności w łańcuchu wartości przedsiębiorstwa. ESMA zachęca zatem emitentów do przejrzystych ujawnień o ich emisjach w zakresie 3. Emitenci powinni w szczególności dokładnie wyjaśnić stosowane granice zakresów, podać uzasadnienie, jeśli niektóre elementy zakresu 3 są wyłączone z obliczeń, oraz wskazać na ewentualną niepewność związaną z ich danymi. ESMA przypomina emitentom o wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących s*prawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych związanych z klimatem*, zawierających pomocne wskazania w tym zakresie w sekcji 3.5. Ponadto ESMA oczekuje, że jeśli emitenci dokonują istotnych emisji w zakresie 3, lecz nie ujawniają informacji na ich temat, powinni oni podać powody braku ujawnień w tym zakresie.

Zdaniem ESMA niektórzy emitenci mogą stwierdzić, że inwazja Rosji na Ukrainę wpłynie na ich zdolność do osiągnięcia wskaźników docelowych, zwłaszcza w kwestii emisji gazów cieplarnianych i planów transformacji (z uwagi na kwestie takie jak zakłócenia dostawy gazu ziemnego i w rezultacie przejście na inne źródła energii, o wyższej intensywności emisji). Zgodnie z art. 19a ust. 1 oraz art. 29a ust. 1 dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych, emitenci powinni jasno określić, czy kwestie te wpłynęły

[34] ESMA, Stanowisko publiczne – *Europejskie wspólne priorytety nadzorcze w odniesieniu do rocznych raportów finansowych za rok 2020*, 28 października 2020 r.

[35] ESMA, raport „Działalność nadzorcza i regulacyjna w zakresie sprawozdań spółek w 2021 r." *[2021 Corporate reporting enforcement and regulatory activities]*, 30 marca 2022 r.

na ich plany transformacji, a jeśli tak, to wtedy podać powody, dlaczego nie byli w stanie osiągnąć wskaźników docelowych oraz realizować planów transformacji w 2022 roku.

Istotne skutki, rodzaje ryzyka i szanse oraz powiązania ze sprawozdawczością finansową

ESMA zauważa, że perspektywa „podwójnej istotności" jest kluczowym filarem dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych. W tym kontekście ESMA zachęca emitentów do ciągłego ulepszania opisu sposobu identyfikacji istotnych skutków, rodzajów ryzyka i szans związanych ze zmianą klimatu, dotyczących ich przedsiębiorstwa. Przypomina się emitentom, że *Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych związanych z klimatem*, zawierają odpowiednie wskazówki w tym temacie (sekcje 2.2 i 2.3).

Na koniec, jak podkreślono we wstępie do niniejszego stanowiska publicznego, ESMA zauważa, że użytkownicy sprawozdań nadal wymagają silnego powiązania informacji niefinansowych i sprawozdawczości finansowej.

2.2 Priorytet 2: Ujawnienia dotyczące artykułu 8 rozporządzenia o Taksonomii

Przedsiębiorstwa niefinansowe: raportowanie na temat zgodności działalności podmiotu z celami związanymi ze zmianą klimatu w 2023 roku

ESMA zwraca uwagę, że rok 2023 jest istotnym rokiem w obszarze sprawozdawczości zgodnie z art. 8 rozporządzenia o Taksonomii, ponieważ w przeciwieństwie do roku obrotowego 2022, jest pierwszym rokiem, w którym przedsiębiorstwa niefinansowe są zobowiązane do ujawnienia informacji nie tylko o udziale działalności kwalifikującej się do systematyki w całkowitej działalności, ale także o poziomie zgodności działalności przedsiębiorstwa z systematyką w odniesieniu do celów łagodzenia zmian klimatu oraz adaptacji do zmiany klimatu, w tym informacji przewidzianych w akcie delegowanym uzupełniającym akt delegowany w sprawie klimatu (rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2022/1214)[36]. W tym kontekście ESMA przypomina emitentom o obowiązku korzystania ze wzorów określonych w załączniku II do aktu delegowanego w sprawie ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 rozporządzenia o Taksonomii[37]. ESMA podkreśla też, że gdy ta sama działalność wnosi istotny wkład w osiąganie kilku celów środowiskowych, wtedy dla celów analizy taksonomicznej można przypisać nie więcej niż 100% całkowitego obrotu, nakładów inwestycyjnych i kosztów operacyjnych związanych z tą działalnością. Ponadto suma działalności kwalifikującej się i niekwalifikującej się do systematyki powinna zawsze odpowiadać 100% całej działalności emitenta. ESMA podkreśla, że ujawnienia wymagane na podstawie aktu delegowanego w sprawie ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 rozporządzenia o Taksonomii, nie podlegają ocenie istotności i powinny być przekazywane zawsze (z wyjątkiem przypadków, gdy ma zastosowanie zwolnienie według kryteriów istotności dotyczące wydatków operacyjnych w przypadku przedsiębiorstw niefinansowych; por. akt delegowany w sprawie ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 rozporządzenia o Taksonomii, załącznik I, sekcja 1.1.3.2, który w tych przypadkach wymaga określonych ujawnień).

Oprócz informacji ilościowych przekazywanych na dedykowanych formularzach ESMA zwraca uwagę na konieczność przekazywania uzupełniających informacji opisowych. Jednym z obszarów, w których ESMA wzywa emitentów do przekazywania wyczerpujących informacji, są: opis charakteru działalności gospodarczej, czy kwalifikuje się ona do systematyki i czy jest zgodna z systematyką, oraz w jaki sposób oceniono kryteria zgodności (akt delegowany w sprawie ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 rozporządzenia w sprawie Taksonomii, załącznik I, sekcja 1.2.2.1). Jak dotąd niektórzy emitenci ujawniali bardzo pobieżne informacje o tym, czy ich działalność gospodarcza kwalifikuje się do systematyki (ograniczając się do stwierdzeń typu „nasza działalność X, Y i Z kwalifikuje się / nie kwalifikuje się").

[36] ESMA zwraca uwagę, że zgodnie z art. 27 ust. 2 lit. b) rozporządzenia o Taksonomii, począwszy od 1 stycznia 2023 r. sprawozdawczość zgodnie z art. 8 musi obejmować wszystkie sześć celów środowiskowych wymienionych w art. 9 rozporządzenia w sprawie systematyki. Zgodnie z art. 3 lit. d rozporządzenia w sprawie systematyki działalność gospodarcza kwalifikuje się jako zrównoważona środowiskowo, jeżeli spełnia techniczne kryteria kwalifikacji, które zostały ustanowione przez Komisję Europejską. ESMA zwraca uwagę, że obecnie techniczne kryteria kwalifikacji dla pozostałych czterech celów środowiskowych (tj. ppkt. c), d), e) i f) artykułu 9 rozporządzenia w sprawie systematyki) nie zostały ustanowione w prawie UE.

[37] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2021/2178.

ESMA zauważa, że użytkownicy sprawozdań potrzebują więcej informacji, aby zrozumieć ocenę emitentów, niezależnie od wyniku tej oceny. Chodzi tu o informacje o założeniach przyjętych przez emitentów w zakresie kryteriów zgodności, w tym zasadach dotyczących niewyrządzania poważnych szkód oraz minimalnych gwarancji społecznych, zwłaszcza w odniesieniu do aktywów i działalności spoza UE. Taka zwiększona przejrzystość jest ważna w związku z oceną kwalifikacji i będzie szczególnie istotna w związku z oceną zgodności. Ponadto ESMA przypomina emitentom o istotnym znaczeniu zapewnienia wysokiego stopnia przejrzystości ujawnień dotyczących możliwości wyboru metodyki. Należy uwzględnić informacje o konkretnych obszarach podlegających osądowi oraz zastosowane zasady metodyki (np. w jaki sposób unikano podwójnego liczenia).

ESMA dodatkowo zwraca uwagę, że sekcje 1.2.1 oraz 1.2.3 załącznika I do aktu delegowanego w sprawie ujawniania informacji, o których mowa w art. 8 rozporządzenia o Taksonomii, wymagają od emitentów przekazywania informacji w przypadku dużych zmian wskaźnika kwalifikacji ich działalności gospodarczej w porównaniu ze wskaźnikiem kwalifikacji ujawnionym w roku 2022. Powodem takich zmian może być np. to, że emitent rozpoczął prowadzenie nowej kwalifikowanej działalności lub „dostroił" swoją metodykę do oceny kwalifikacji. Tak samo pomocne dla użytkowników sprawozdań jest uzyskanie wyjaśnień na temat dużych różnic między wskaźnikiem kwalifikacji i wskaźnikiem zgodności działalności gospodarczej emitenta. ESMA zwraca uwagę, że takie duże różnice będą prawdopodobnie wynikały z bardziej restrykcyjnych wymogów związanych ze zgodnością w stosunku do kwalifikacji.

ESMA zachęca emitentów do zapewnienia spójności między ujawnieniami dokonanymi na podstawie art. 8 rozporządzenia o Taksonomii oraz innymi ujawnieniami w zakresie informacji niefinansowych (np. spójności ze strategią i polityką emitenta w zakresie zmiany klimatu).

ESMA przypomina emitentom, że mają dostęp do wielu źródeł informacji, które mogą im pomóc w sporządzeniu sprawozdań wynikających z art. 8. Po pierwsze, warto wspomnieć, że Komisja Europejska wydała dwa dokumenty z wytycznymi odnośnie często zadawanych pytań[38]. Po drugie, ESMA wydała dwa dokumenty pytań i odpowiedzi dotyczących alternatywnych pomiarów wyników z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego (ESG)[39].

Przedsiębiorstwa finansowe: przygotowanie do sprawozdawczości w zakresie zgodności z Taksonomią w 2024 roku.

ESMA przypomina przedsiębiorstwom finansowym o ich nadchodzącym obowiązku ujawnienia informacji nie tylko o kwalifikacji ich działalności gospodarczej do systematyki, ale także o zgodności tej działalności z systematyką w 2024 roku. W ramach przygotowań do spełnienia tego obowiązku ESMA wzywa tych emitentów do sfinalizowania niezbędnych działań w celu przystosowania ich systemów do tego rozszerzonego wymogu sprawozdawczego.

2.3 Priorytet 3: Zakres sprawozdawczości i jakość danych

Zakres przekazywanych informacji niefinansowych emitenta (łańcuchy wartości)

ESMA zwraca uwagę, że w celu przedstawienia pełnego obrazu kwestii niefinansowych wymienionych w art. 19a ust. 1 oraz art. 29a ust. 1 dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych przedsiębiorstwo będzie musiało przekazać przynajmniej taki sam zakres informacji, jaki przekazywany jest w ramach informacji finansowych. ESMA zwraca również uwagę, że art. 19a ust. 1 lit. d) oraz art. 29a ust. 1 lit. d) dyrektywy w sprawie informacji niefinansowych wymagają od przedsiębiorstw lub grup ujawnienia informacji o ryzykach związanych z ich własną działalnością, w tym, tam gdzie jest to istotne i proporcjonalne, ryzykach wynikających z ich relacji biznesowych, produktów lub usług, które mogą powodować negatywne skutki – kwestia ta zostanie uwypuklona w ramach europejskich standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju.

[38] Komisja Europejska, Pytanie i odpowiedź nr 1, grudzień 2021 r.; Komisja Europejska, Pytanie i odpowiedź nr 2, luty 2022 r.

[39] ESMA, *Pytania i odpowiedzi – Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników*, 1 kwietnia 2022 r. (pytania 19 i 20).

Mając to na uwadze, ESMA zachęca emitentów do rozważenia przekazania informacji w szerszym zakresie niż te wykorzystywane do celów sprawozdawczości finansowej, gdyby było to niezbędne w celu przekazania istotnych informacji dotyczących kwestii niefinansowych. W tym celu ESMA zaleca, aby emitenci opisali swoje łańcuchy dostaw i sprzedaży (dostawców, podwykonawców, dystrybutorów, franczyzobiorców i inne istotne strony trzecie w łańcuchu wartości) oraz sprecyzowali zakres, w jakim uwzględnili te podmioty w ujawnieniach dotyczących informacji niefinansowych. Emitenci, którzy wcześniej nie uwzględnili łańcucha wartości w swoich ujawnieniach dotyczących informacji niefinansowych, mogą rozważyć identyfikację kluczowych wskaźników efektywności o szczególnym znaczeniu i rozszerzyć zakres swojej sprawozdawczości o łańcuch wartości (lub jego części) we wskaźnikach. Na przykład, jak wspomniano w sekcji 2 *Priorytet 1: Kwestie związane z klimatem* niniejszego stanowiska publicznego, inwazja Rosji na Ukrainę może powodować zakłócenia w łańcuchach wartości niektórych emitentów. Może mieć to wpływ na kwestie związane z klimatem u tych emitentów, a także prawdopodobnie również na inne obszary zrównoważonego rozwoju, a więc stanowi istotną informacje, którą należy ujawnić.

Niezależnie od tego, czy emitent zdecyduje się na poszerzenie zakresu ujawnień, ESMA zaleca, aby emitenci jednoznacznie oświadczyli, czy zakres sprawozdawczości odpowiada temu stosowanemu w sprawozdawczości finansowej emitenta.

Poza poszerzeniem zakresu raportowania emitenci mogą również czasami pomijać niektóre informacje niefinansowe w porównaniu do przekazywanych informacji finansowych. Gdy ma to miejsce, emitenci powinni określić typ wyjątku (jednostka zależna, obszar geograficzny, segment rynku, itp.), jego skalę (czy wpływa na jeden kluczowy wskaźnik efektywności czy na wiele, na jedną politykę czy na wiele, itd.) oraz podać uzasadnienie wyjątku (nieistotność, brak dostępu do niezbędnych danych mimo podjęcia uzasadnionych działań, itd.).

Jakość danych wykorzystywanych do przekazywania informacji niefinansowych

ESMA zwraca uwagę, że wartość informacji niefinansowych przekazywanych przez emitenta jest na tyle dobra, na ile pozwala jakość danych bazowych. Aby zapewnić użytkownikom sprawozdań przejrzyste informacje na temat jakości danych, emitenci mogą rozważyć przekazanie informacji o procesach gromadzenia danych oraz badaniu *due diligence* przeprowadzonym przez zarząd lub inne stosowne organy decyzyjne w odniesieniu do tych danych. W tym względzie ESMA podkreśla istotną rolę, jaką solidne systemy informatyczne pełnią w gromadzeniu danych i zarządzaniu nimi.

SEKCJA 3: POZOSTAŁE KWESTIE

Alternatywne pomiary wyników

ESMA przypomina emitentom, że niektóre sumy cząstkowe zawarte w sprawozdaniu finansowym lub w notach dodatkowych (np. wyniki operacyjne, EBIT, EBITDA lub wskaźniki finansowe) są objęte zakresem Wytycznych, jeśli są one jednocześnie ujęte poza tym sprawozdaniem finansowym. ESMA oczekuje zatem od emitentów zgodności z Wytycznymi, jeżeli zdecydują się włączyć te sumy cząstkowe do sprawozdania zarządu z działalności, ujawnień bieżących lub prospektów. ESMA podkreśla, że dodatkowe informacje w tej sprawie są podane w Pytaniu i odpowiedzi nr 2[40] ESMA.

Z zastrzeżeniem powyższego oraz w stosownych przypadkach, ESMA przypomina emitentom między innymi o obowiązku przedstawienia uzgodnień alternatywnych pomiarów wyników z najbardziej porównywalną pozycją, sumą cząstkową lub sumą końcową wynikającą ze sprawozdania finansowego za dany okres, z odrębnym wskazaniem i wyjaśnieniem istotnych pozycji uzgadniających[41]. Ponadto w definicjach należy opisać wszystkie składowe danego alternatywnego pomiaru wyników. W tym względzie definicje, w których emitenci odnoszą się tylko do pozycji jednorazowych lub szczególnych bez odrębnego wskazania, do czego te pozycje się odnoszą, nie są zgodne z Wytycznymi i nie powinny być stosowane[42].

ESMA przypomina emitentom, że zgodnie z punktem 41 wytycznych dotyczących alternatywnych pomiarów wyników określenie i obliczenie alternatywnego pomiaru wyników powinno być spójne w czasie. W związku z tym ESMA zaleca, aby emitenci zachowali ostrożność przy dokonywaniu korekt dotychczas wykorzystywanych – lub przy wprowadzaniu nowych – alternatywnych pomiarów wyników.

Jednolity elektroniczny format raportowania (ang. European Single Electronic Format — ESEF)

ESMA przypomina emitentom, że począwszy od roku obrotowego 2022 ujawnienia zawarte w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych sporządzonych zgodnie z MSSF muszą być oznakowane, przynajmniej za pomocą elementów określonych w załączniku II do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie formatu ESEF[43]. Załącznik II do regulacyjnych standardów technicznych w zakresie formatu ESEF zawiera szereg elementów zdefiniowanych za pomocą znacznika „text-BlockItemType", tj. znaczników zbiorowych, przeznaczonych dla obszerniejszych informacji o różnym stopniu szczegółowości. W związku z tym emitenci powinni rozważyć rachunkowe znaczenie danego elementu systematyki przy wyborze odpowiedniego znacznika zbiorowego w celu oznakowania takiego ujawnienia. Jest to szczególnie ważne w przypadku wielu znaczników zbiorowych o różnych stopniach szczegółowości (zawierających elementy o węższym zakresie i elementy o szerszym zakresie), które można skojarzyć z danym ujawnieniem. W takich przypadkach emitenci powinni wykorzystać każdy ze znaczników i oznakować informację za pomocą wielu znaczników, w zakresie, w jakim odpowiada to powiązanemu znaczeniu rachunkowemu tej informacji.

ESMA zachęca emitentów do zapoznania się z aktualizacją Podręcznika sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF[44], w którym nowa sekcja 1.9 „Znakowanie zbiorowe" zawiera dodatkowe wytyczne co do oczekiwań ESMA w sprawie stosowania znakowania zbiorowego, na przykład znakowania informacji wieloma znacznikami, oczekiwanego stopnia szczegółowości przy znakowaniu zbiorowym tabel, a także znakowania zbiorowego informacji zawartych w poszczególnych sekcjach not dodatkowych.

---

[40] ESMA, *Pytania i odpowiedzi – Wytyczne ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników*, 1 kwietnia 2022 r.

[41] ESMA, *Wytyczne w sprawie alternatywnych pomiarów wyników*, 5 października 2015 r. (zob. punkt 26 wytycznych w sprawie alternatywnych pomiarów wyników).

[42] ESMA, raport *Stosowanie alternatywnych pomiarów wyników oraz przestrzeganie wytycznych ESMA w sprawie alternatywnych pomiarów wyników*, 20 grudnia 2019 r.

[43] Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2019/815.

[44] ESMA, *Podręcznik sprawozdawczości zgodnej z formatem ESEF*, 5 sierpnia 2022 r.